

СПІЛЬНИЙ ПРОЕКТ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ООН ТА МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ДАНІЇ
«РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА»

СТОРИЇ УСПІХУ

рецепт від громадянського суспільства в УКРАЇНІ

<http://csdp.org.ua>

Це видання підготовлене в рамках виконання проекту Програми розвитку ООН «Розвиток громадянського суспільства» та профінансоване Міністерством закордонних справ Данії.

Думки, висновки чи рекомендації належать авторам та упорядникам цього видання і не обов'язково відбивають погляди Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй чи інших її агенцій.

ІСТОРІЇ УСПІХУ: РЕЦЕПТ ВІД ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ. — К.: ПРООН, 2010.

В історіях, висвітлених у цій публікації, описано результати, досягнуті організаціями громадянського суспільства (ОГС), громадськими активістами та пересічними громадянами, представниками цільових груп проектів, що були впроваджені в семи областях України (Донецька, Кіровоградська, Львівська, Луганська, Херсонська, Хмельницька та Чернігівська) потягом січня - вересня 2010 р. Вибрані історії успіху відтворюють тільки частину впроваджених грантових проектів та описують яскраві приклади позитивних змін, разючих зрушень у житті як груп осіб, так і окремих громадян, що були безпосередньо чи опосередковано в них задіяні.

Фото, використані в публікації, належать Проекту ПРООН «Розвиток громадянського суспільства».

Усі матеріали цієї публікації можуть бути вільно використані як повністю, так і окремими частинами. Передрук матеріалів має містити посилання на представництво Програми розвитку ООН в Україні.

Представництво ПРООН всіляко вітає якнайширше використання його інформаційної продукції серед ЗМІ, органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських організацій, освітніх установ тощо.

Проект ПРООН «Розвиток громадянського суспільства» (надалі — Проект) спрямований на зміцнення громадянського суспільства та поширення демократичного врядування. Цей Проект сприяє формуванню відкритого та демократичного суспільства, що спирається на верховенство права та базується на засадах прав людини, відкритості та відповідальності влади на всіх рівнях. Метою Проекту є зміцнення організацій громадянського суспільства (ОГС), зменшення їхньої залежності від донорів та посилення громадської участі в процесах прийняття рішень через підвищення організаційної спроможності ОГС на регіональному та місцевому рівнях з метою ефективного задоволення потреб громадян. Проект упроваджується Програмою розвитку ООН в Україні спільно з місцевими й міжнародними партнерами та фінансується Міністерством закордонних справ Данії протягом 2009-2012 років. Більше інформації про діяльність Проекту – на <http://csdp.org.ua>.

Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) є глобальною мережею ООН у галузі розвитку, організацією, яка виступає за позитивні зміни та надає країнам доступ до джерел знань, досвіду та ресурсів задля допомоги людям в усьому світі будувати краще життя. Ми співпрацюємо з 166 країнами світу, допомагаючи їм знаходити власні шляхи розв'язання глобальних та національних проблем у сфері людського розвитку. Поліпшуючи власні можливості, вони мають змогу використовувати досвід і знання співробітників ПРООН та широкого кола наших партнерів (www.undp.org.ua).

АДРЕСА: 01023, м. Київ, вул. Еспланадна, 20, оф. 719

ТЕЛЕФОН: +38 (044) 584-34-71

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА. Олів'є АДАМ, постійний представник ПРООН в Україні

4

РОЗДІЛ I. ПРЕДСТАВЛЕННЯ ІНТЕРЕСІВ ТА ЗАХИСТ ПРАВ ВРАЗЛИВИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ

Добровільне товариство захисту дітей-інвалідів «Надія» —
це не тільки надія, але й дія!

6

Вікно у світ для незрячих

8

Чернігівська поліграфічна міні-майстерня дає шанс людям
з обмеженими розумовими можливостями

10

«Побачити» Херсон заплющеними очима

12

Тепер ми — незалежні!

14

Допомагаючи іншим, допомагаєш собі — ініціативи молоді

16

Молодь з особливими потребами відстоює своє право на освіту

18

Життя без бар'єрів, або чи є світло в кінці тунелю?

20

РОЗДІЛ II. АКТИВІЗАЦІЯ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН ДО ПРОЦЕСУ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Як покращити ефективність та прозорість
діяльності БТІ

22

«Громадські ініціативи» відстоюють права кіровоградців
та опротестовують рішення влади

24

Успішна громадська експертиза житлово-комунального
господарства у м. Первомайську

26

ШАНОВНИЙ ЧИТАЧУ!

Ця публікація містить цілком реальні та яскраві історії, що розповідають про досягнення першого туру грантової програми, яку впродовж лютого – вересня 2010 року було впроваджено в Донецькій, Луганській, Львівській, Кіровоградській, Херсонській, Хмельницькій та Чернігівській областях у рамках Проекту ПРООН «Розвиток громадянського суспільства». Метою Проекту є зміцнення організацій громадянського суспільства (ОГС) задля захисту прав та представлення інтересів вразливих верств населення, а також посилення громадської участі у процесах прийняття рішень на місцевому рівні. Проект впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні та фінансується Міністерством закордонних справ Данії протягом 2009-2012 років.

У результаті роботи Проекту ПРООН «Розвиток громадянського суспільства» 22 ОГС у семи областях України надали підтримку понад 2500 представникам різних вразливих верств населення у сфері захисту їхніх прав та представлення інтересів. Деякі з розповідей є свідченням разючих історій успіху та прикладів розв'язання проблем конкретних людей. Зокрема, наприклад, понад 20 осіб з інвалідністю реалізували своє право на освіту, або кілька десятків осіб з вадами фізичного чи розумового розвитку покращили свої шанси на інтеграцію в суспільство завдяки низці інформаційних заходів, спрямованих на соціальне залучення цієї вразливої категорії.

Можливість краще контролювати своє життя досягається шляхом сприяння громадській участі та посилення співпраці з місцевою владою. В результаті діяльності за проектами органами місцевої влади та місцевого самоврядування було прийнято понад 50 рішень на користь як цільових груп, так і ширших кіл громадськості. Серед прикладів успішних історій у рамках Проекту ПРООН — ухвалення змін до місцевих політик з метою прискорення реформування житлово-комунального господарства, а також виділення додаткових коштів з місцевих бюджетів на фінансування соціальних програм, що впроваджуються ОГС.

Сподіваємось, що ця брошура стане джерелом натхнення для ОГС та заохотить їх до розвитку й удосконалення своєї діяльності. Від імені ПРООН хочу подякувати всім організаціям-грантоотримувачам за їхню самовіддану працю, ентузіазм та бажання змінити життя на краще. Особлива подяка — головним героям цих історій, без яких успіх Проекту не був би таким яскравим та натхненним.

*Олів'є АДАМ,
Постійний представник ПРООН в Україні*

ДОБРОВІЛЬНЕ ТОВАРИСТВО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ-ІНВАЛІДІВ «НАДІЯ» — ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ НАДІЯ, АЛЕ Й ДІЯ!

Наша розповідь саме про тих, чії серця навчилися радіти кожному новому дню, незважаючи на внутрішні недуги та труднощі. Про тих, для яких кожен новий день перетворився з дня страждань на день перемоги. Про тих, кого світ відкидає, називаючи неповносправними, а вони своїми титанічними зусиллями доводять, що можуть бути такими ж повноцінними, а іноді й сильнішими духом і тілом за наші немочі. Це розповідь тільки про деяких з-понад сотні дітей та молоді м. Дрогобича віком від 6 до 30 років з різними формами нозології, хто дістав більше можливостей для соціалізації в громаду. Завдяки проекту ПРООН «Розвиток громадянського суспільства» стало можливим підготувати приміщення для діяльності творчої студії, майстерні та спортивної секції, а також придбати необхідне обладнання та матеріали для роботи з дітьми й молоддю з особливими потребами.

Студію народної та художньої творчості відвідують 25 дітей. Саме тут вони вчаться по-новому сприймати світ, відчувати його гармонію з внутрішнім станом, долати свої комплекси та стереотипи, самореалізовуватись і вдосконалюватись. Кожна дитина талановита, тільки треба віднайти відповідний ключик, що відкриє її серце. Іноді для цього потрібні роки, а часом вистачить кількох місяців.

Наприклад, 17-річна Марія Коновалова за час відвідування студії розкрила в собі прихований талант до співу. Справжнім дивом для її друзів та знайомих став блискучий виступ на концерті «Ми зможемо», організованому товариством «Надія». Тут Марія виступила з виконанням пісні, вразивши присутніх не тільки майстерним співом, але й хореографією. Адже ще зовсім недавно їй було важко відтворити найпростіші танцювальні рухи, маючи труднощі з ритмічним виконанням пісень, а тепер – дівчинка співає, при танцювуючи. Не менш яскравими зірочками засяяли Арсен та Аліна Мікульські, наймолодші учасники студії. Без жодних труднощів хлопчина перевтілюється в обраного ним героя сценки чи постановки. Нещодавно разом із сестричкою вони безперешкодно дебютували як співаки. Виконавши кілька дитячих пісень під час ходотону до м. Самбора та концерту «Ми зможемо», Арсен і Аліна довели присутнім, що, на противагу історії хвороби, писатимуть свою історію успіху на більшу кількість сторінок і лише палітрою яскравих фарб.

У майстерні ручної праці діти та молодь з особливими потребами розкривають свої почуття через вишивку, бісероплетіння, малювання, аплікацію та інші види мистецтва. Радості дитини немає меж, коли з-під її тендітних, часом неслухняних ручок народжуються справжні шедеври. Так, не вміючи навіть тримати голки в руці, Тетяна Новак навчилась вправно декорувати вишивкою та бісером. Дівчина настільки захопилась цими видами рукоділля, що не тільки присвячує весь свій час мистецтву вдома, а й щодня поспішає на заняття в майстерні. Вишивка стала справжнім хобі й для Марічки Процидим. Вона вишила десятки мініатюр, які з великою радістю подарувала друзям і знайомим. Коли хтось скаже, що рукоділля – це жіноча справа, ми доведемо, що це мистецтво для всіх творчих особистостей. Бо в нашій майстерні займаються і хлопчики. Зокрема, два юнаки Борис Максим та Іваночко Денис захопились бісероплетінням. Брелоки для ключів у їхньому виконанні були чи не найпопулярнішою покупкою відвідувачів виставки-ярмарку

під час уже згадуваного фестивалю «Ми зможемо». Крім того, дрогобичанам та гостям дрогобицького товариства «Надія» вже добре відомі пам'ятні Різдвяні та Великодні сувеніри, фірмові писанки, декоративні пляшки, обереги.

У спортивно-оздоровчій секції наші діти тренуються і підкорюють спортивні вершини. Займаючись у тренажерному залі, вони підвищують не тільки тонус м'язів, а й власний фізичний дух. Відкриттям справжніх спортивних талантів завершилися інтеграційні ігри для дітей та молоді з особливими потребами «Спорт зрівняє нас». У програмі командних та індивідуальних змагань учасники мали змогу показати свої спортивні досягнення в легкій атлетиці, дартсі, армреслінгу, естафетах, іграх та в товариському футбольному матчі.

У результаті, крім уже постійних активних учасників секції, ми відкрили нові таланти. Зокрема Микола Вацюцяк, який здобував перемоги в більшості випробовувань, став чи не найактивнішим спортсменом. Він тепер щодня займається в тренажерному залі та власним прикладом показує кроки до змін своїм одноліткам. Усі наші спортсмени за останній рік здобули десятки різноманітних нагород та об'єдналися в одну спортивну родину, яка впевнено крокуватиме життєвими стежками, долаючи будь-які труднощі та перепони.

Проте найвеличнішими здобутками нашого товариства є те, що багато дітей не тільки користуються пропонованими нами послугами, а ще й навчилися надавати власну допомогу в організації та проведенні занять і різноманітних заходів. Особливо старші учасники стали справжніми волонтерами та помічниками організації, продемонструвавши готовність взяти на себе відповідальність за певний вид діяльності чи за своїх молодших друзів. Саме тоді ми починаємо розуміти, що наша праця і терпіння, вкладені в цих дітей, не є марними.

*Наталія КУЛИНЯК,
керівник студії художньої та народної творчості*

*Ірина ДЗЮРАХ,
керівник проекту*

ВІКНО У СВІТ ДЛЯ НЕЗРЯЧИХ

Усім відомо, що незрячі люди живуть у своєму замкненому світі, зовсім чужому здоровим людям. Але коли хтось щиро прагне допомогти людям з вадами зору не почуватись неповноцінними, то кордони цих двох світів стираються і створюються такі проекти, як наш – «Горлівський тифлоцентр – вікно у світ». Це комп'ютерні курси для незрячих та для осіб з послабленим зором.

А ще дуже велика проблема для нас, інвалідів, – неможливість навчатися в звичайних комп'ютерних класах для здорових людей.

На початку ХХ століття комп'ютери так щільно увійшли в наше життя, що без них ми вже практично безпорадні. Інтернет як джерело будь-якої інформації, електронні бібліотеки та перекладачі, найрізноманітніші обчислювальні операції, мультимедія тощо. Здавалося б, що комп'ютер здатен розв'язати всі проблеми й дати відповіді на будь-які запитання.

Не так давно комп'ютер став ще й надійним помічником інвалідів із зору. Але для того, щоб упевнено використовувати його в повсякденному житті, необхідно спочатку навчитись ним керувати. І важко собі уявити, яка це праця для людини, котра не бачить ні екрану, ні клавіатури.

Організатори проекту «Горлівський тифлоцентр – вікно у світ» взяли на себе велику відповідальність – допомогти інвалідам стати частиною суспільства, котре не може обійтись без технологій.

Ми, інваліди із зору Горлівського товариства сліпих, дуже чекали на такий проект у нашому місті. І тепер як сумлінні учні із задоволенням відвідуємо комп'ютерні курси. Окрім цього, у нас також проводяться заняття з англійської мови.

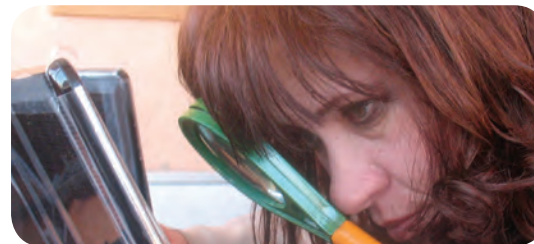
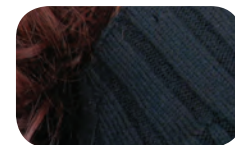
Завдяки керівнику проекту Леоніду Комарову ми досить швидко багато навчились знаходити потрібні сайти з корисною інформацією, використовувати програми для читання текстових книг голосом комп'ютера. Ми навіть навчились шукати музику та прослуховувати улюблені композиції. За допомогою мережі Інтернет, як виявляється, дуже легко знаходити нових друзів. І в усіх нас є електронна пошта. Новинні сайти дають нам змогу бути в курсі останніх подій. Одним словом, перед нами відкрився цілий новий світ можливостей і комп'ютер голосом проговорює весь цей світ з екрану монітора.

Для багатьох із нас цей проект — єдина можливість не замикатись у собі, залишаючись наодинці з проблемою, а жити повноцінним життям.

Ще один чудовий результат нашого проекту – дехто з нас зовсім не були знайомі між собою, хоча й живемо в одному місті та об'єднані однією проблемою, а тепер ми подружились і проводимо час разом. Наш проект не просто навчальний, а ще й такий, що об'єднує людей.

Спасибі всім організаціям, що підтримали нас, Програмі розвитку ООН та Міністерству закордонних справ Данії.

*Тетяна ЯРИДІНА,
учасниця проекту «Горлівський тифлоцентр —
вікно у світ»,
інвалід із зору 2-ї групи*

ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІГРАФІЧНА МІНІ-МАЙСТЕРНЯ ДАЄ ШАНС ЛЮДЯМ З ОБМЕЖЕНИМИ РОЗУМОВИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Завдяки проекту ПРООН «Розвиток громадянського суспільства» особи з вадами розумового розвитку вчаться працювати та виготовляти блокноти в поліграфічній міні-майстерні в м. Чернігові на базі благодійної організації батьків і дітей-інвалідів з дитинства «Логос».

Молоді люди з обмеженими розумовими можливостями, вступивши в доросле життя, виявляються не готовими до трудової діяльності, не мають необхідних комунікативних навичок, тому що з дитинства були ізольовані від суспільства.

На жаль, у нашій країні люди з обмеженими можливостями не мають змоги реалізувати своє право на працю, особливо маючи 1-у групу інвалідності. Тому реалізація проекту в нашому регіоні насправді є загалом успішною практикою, яку можна застосувати в інших регіонах і використати як соціальну модель трудової зайнятості осіб з обмеженими можливостями.

Для проекту «Поліграфічна міні-майстерня як модель трудової зайнятості осіб з обмеженими можливостями» ми дуже вдало підібрали нескладне для обслуговування обладнання (різак, ламіновальник, брошурувальник). Протягом півроку в супроводі студентів-волонтерів майже 30 молодих людей пройшли допрофесійну підготовку з обслуговування різного обладнання з виготовлення блокнотів на пластикових пружинах. Молоді люди охоче відвідують нашу майстерню, де виготовляють вітальні листівки, різні блокноти з елементами ручної праці різноманітного дизайну.

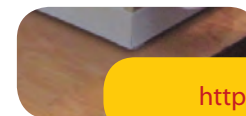
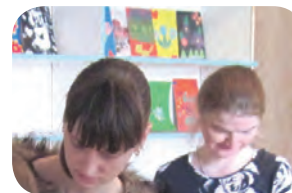
За час навчання молодих людей ми виготовили майже 500 блокнотів різних розмірів, 100 вітальних листівок, 50 альбомів. На виставках-ярмарках, організованих під час проведення різних заходів у місті, ми змогли реалізувати 350 блокнотів,

50 вітальних листівок і виручили близько 1000 грн. благодійних пожертв – це початок збору коштів на новий брошуру-вальник для зшиття блокнотів металевими пружинами. Він нам потрібен для розширення діяльності поліграфічної міні-майстерні.

Протягом участі у виставках-ярмарках ми вивчили попит населення на продукцію (блокноти якого розміру, дизайну краще реалізуються і серед яких цільових груп населення).

Найбільше досягнення реалізації проекту — це те, що ми дійсно створили в м. Чернігові зразок соціальної моделі трудової зайнятості осіб з обмеженими можливостями — дієву поліграфічну міні-майстерню.

*Надія ЛОЗБЕНЬ,
голова Чернігівської міської благодійної організації
батьків і дітей-інвалідів
з дитинства «Логос»*

«ПОБАЧИТИ» ХЕРСОН ЗАПЛЮЩЕНИМИ ОЧИМА

У межах проекту Херсонського міського центру молодіжних ініціатив «Тотем», який називається «Мрія – поруч: від молодіжних ініціатив – до місцевої політики за участю вразливих груп молоді», реалізованого за підтримки Міністерства закордонних справ Данії, наданої в рамках Проекту ПРООН «Розвиток громадянського суспільства», в Херсоні було підтримано ініціативу місцевого відділення ВМГО інвалідів з вадами зору «Генерація успішної дії». Ініціатива полягала в проведенні квесту за участі людей з вадами зору, волонтерів і журналістів з метою визначення доступності міської інфраструктури для незрячих та її подальшого покращення.

Отже, 14 травня 2010 р. у Херсоні відбулася непересічна подія – квест «Херсон очима сліпих». Цю подію журналісти не тільки широко анонсували, але й взяли в ній безпосередню участь. Для того, щоб дати херсонцям позитивний приклад, було запрошено гостей з м. Харкова, адже в Херсоні таких прикладів просто немає. Чому саме Харків? У м. Харкові була подібна ситуація, доки незрячі мешканці цього міста не змогли організувати підприємство з виробництва звукових сигналізаторів. І вже встановили їх близько 20-и на вулицях і в метро.

Було створено три команди, які склалися з херсонців та харків'ян з вадами зору, волонтерів і журналістів ЗМІ. Стартувавши від залізничного вокзалу, команди пройшли десять етапів, подолання кожного з яких було пов'язане з виконанням певного завдання, яке треба було прочитати шрифтом Брайля. Відповіді на складні питання допомагали знайти в Інтернеті волонтери, а зв'язок підтримували через мобільні телефони. Волонтерами стала молодь з кількох організацій: Волонтерська агенція Центру соціального партнерства, громадська організація «Quest.ua», учні Херсонського професійно-технічного училища сервісу та дизайну, Центру для читачів з особливими потребами Херсонської універсальної наукової бібліотеки.

Справжніми героями виявилися журналісти. Вони зважилися не лише ходити, а й подорожувати громадським транспортом із зав'язаними очима. Вочевидь журналісти приєдналися до квесту не заради гучного матеріалу, а скоріш це була свідомо підтримка ініціативи інвалідів.

Справжнє змагання завершилося нагородженням переможців медалями і прес-конференцією. Цікавим виявився виступ першого заступника голови Апеляційного суду Херсонської області Лободзінського С.В., адже саме ця установа чи не єдина в місті без спонукань встановила світлофор і звукові сигналізатори на небезпечній дорожній ділянці біля приміщення суду. І дійсно, за час роботи цих світлофорів кількість ДТП у цьому місці значно зменшилася. Вразили розповіді гостей – Олега Лепетюка (представник Національної асамблеї інвалідів) та Ігоря Шрамка (ВМГО інвалідів з вадами зору «Генерація успішної

дії»). Ми дізналися не лише про потужний правозахисний рух, а ще й про практичне втілення мрій інвалідів. Не дочекавшись від місцевої влади участі в забезпеченні доступності міста, вони організували підприємство, де виготовляють звукові сигналізатори, які самі розташовують по місту.

Окремо хотілося б зачепити питання пошуку спонсорів. Ініціатори квесту поставили собі за мету залучити спонсорів, які допомогли б придбати звуковий сигналізатор та встановити на території поблизу власного торговельного закладу. Коштує сигналізатор всього 550 грн., але найчастіша офіційна відповідь підприємств з величезними обігами була така: «У нас немає зараз таких коштів». І нарешті відгукнулося ТОВ «МКП Прозерпіна». Ми пишаємося, що в нашому місті живуть люди, яким не байдуже оточення — ця фірма погодилася на співпрацю після першої ж телефонної розмови. Проте на момент, коли сигналізатор було доставлено в Херсон, супермаркет, який утримувало ТОВ, перейшов в іншу власність, тому за згодою спонсора пристрій було встановлено на пішохідному переході біля школи, до якої ходять діти з вадами зору. Але це не єдиний позитивний результат впровадження цієї ініціативи.

Завдяки участі в проекті ХВ ВМГО «Генерація успішної дії» знайшла нових партнерів, які вже допомагають їм зробити Херсон більш доступним та комфортним для інвалідів. Зокрема, Волонтерська агенція Центру соціального партнерства звернулася із запитом до Голландського благодійного фонду, який має можливість надіслати в Херсон значну кількість звукових сигналізаторів, що їх «Генерація успішної дії» встановлюватиме в місті. А Центр для читачів з особливими потребами бібліотеки у вересні 2010 р. допоміг організувати для інвалідів з вадами зору виїзди на природу (екскурсії на байдарках) та фотовиставку, в якій взяли участь незвичайні фотографії — люди з послабленим зором. Саме цього ефекту — об'єднання зусиль різних ініціативних груп та організацій — і прагнули в Центрі молодіжних ініціатив «Тотем», коли за головний принцип свого проекту обрали створення дискусійних груп, під час яких молодь сама вирішує, які саме ініціативи варті підтримки і які ресурси можна знайти в місцевій громаді для їх реалізації.

*Олена АФАНАСЬЕВА,
керівник проекту ХМЦМІ «Тотем»*

ТЕПЕР МИ – НЕЗАЛЕЖНІ!

Проєкт ПРООН «Розвиток громадянського суспільства» збільшує шанси людей з обмеженими фізичними можливостями здобути повноцінну освіту.

«Цей проєкт відкриває нові горизонти для зміцнення організаційної спроможності нашої асоціації, а головне — створює умови для впровадження змін, що матимуть вплив не тільки на цільову аудиторію – неповносправних, а й ключових осіб, що безпосередньо формують політику та приймають рішення», — заявляє Тетяна Баранцова, голова Луганської обласної молодіжної громадської організації «Асоціація молодих інвалідів Східного Донбасу – Схід». Саме ця організація стала одним з переможців грантового конкурсу та розпочала проєкт «Створення моделі соціального партнерства в напрямку реалізації прав людей з інвалідністю на доступність освіти». Перші результати не забарилися.

Відкрита в рамках діяльності Проєкту при Асоціації молодих інвалідів соціально-правова консультація за час своєї короткотривалої діяльності вже встигла надати допомогу понад 30 особам. Ці результати важко переоцінити. Їх географія не обмежується містом Луганськом чи навіть областю. Наприклад, Світлана Шаповська, 31-літня неповносправна львів'янка, відрахована з 2-го курсу столичного університету через набутий статус інваліда, після юридичної консультації та психологічної підтримки луганської організації змогла поновитись у виші.

Інший приклад розповідає про майбутню абітурієнтку з Алчевська, що в Луганській області, 17-літню Валентину Хоружу, котра з дитинства пересувається на візку, проте має величезне бажання продовжити навчання в університеті. Після отриманих консультацій Асоціації щодо можливості навчання, спеціальностей та майбутнього працевлаштування у Валентини та її мами відбулася перша зустріч з проректором Луганського державного університету культури та мистецтв, на якій Валентині було запропоновано на вибір вступити на один з факультетів взамін обраного напрямку – режисури. Навчання на останньому унеможливлене через обмежені фізичні можливості дівчини. Нині Валя розмірковує над вибором факультету.

Такі попередні успіхи в роботі проєкту зумовлені комплексним підходом до розв'язання проблем доступу до освіти людей з особливими потребами.

Асоціація робить конкретні кроки з подолання архітектурних та соціальних бар'єрів доступності освіти для людей з особливими потребами.

Яскравим прикладом є придбане за кошти проекту електропідйомне обладнання для мікроавтобуса, яке дозволяє фізично полегшити процес посадки-висадки осіб з обмеженими фізичними можливостями, візочників зокрема. Власне, брак саме таких елементарних умов для повноцінного функціонування маломобільних груп ставить під загрозу можливість їхньої соціалізації у суспільство, де роль освіти є чи не найважливішою.

Крім того, організація здійснює перевірку архітектурної доступності освітніх закладів області та міста й адвокатує створення умов безперешкодного доступу до них. Організація співпрацює з органами місцевої влади та впливає на прийняття рішень і вироблення політики щодо цих питань. Зупиняйтесь на досягнутому Асоціація молодих інвалідів Східного Донбасу наміру не має.

*Василь РОМАНЮК,
фахівець зі зв'язків з громадськістю Проекту ПРООН
«Розвиток громадянського суспільства»*

«Мене звали Валентина Хоружа. Цього року я вступатиму до Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка, на факультет психології. Для того, щоб я могла повноцінно навчатись, мені необхідна підтримка громадських організацій, проте головна

проблема – транспорт. Якби ж ви тільки знали, яка я рада з того, що тепер у нас є електропідйомник в автомобілі, котрий суттєво полегшить проблеми мого пересування. Та хіба ж тільки мого?! Велике спасибі всім, хто піклується про нас!»

*Валя ХОРУЖА, 17 років, м. Алчевськ
(з листа-подяки клієнтки Асоціації)*

«Дорогі друзі!

Мене звали Костя Крюков, через травму я пересуваюсь на візку. Я дуже люблю працювати на комп'ютері, спілкуватися з друзями, бувати на цікавих заходах. Найбільша проблема – це великі відстані, які на візку важко подолати. Хоча я не боюся попрацювати й руками, проте все одно важко. Тепер у нас є класний підйомник, який без проблем підіймає мене в авто. УРА!!! Це те, що треба! Велике спасибі всім, хто нам придбав його!»

*Костя КРЮКОВ, 14 років, м. Луганськ
(з листа-подяки клієнта Асоціації)*

ДОПОМАГАЮЧИ ІНШИМ, ДОПОМАГАЄШ СОБІ — ІНІЦІАТИВИ МОЛОДІ

У межах проекту Херсонського міського центру молодіжних ініціатив «Тотем», який називається «Мрія – поруч: від молодіжних ініціатив – до місцевої політики за участю вразливих груп молоді», реалізованого за підтримки Міністерства закордонних справ Данії, наданої в рамках Проекту ПРООН «Розвиток громадянського суспільства», в Херсоні було підтримано спільну ініціативу учнів Херсонського професійно-технічного училища сервісу та дизайну та Цюрупинської школи-інтернату для дітей-інвалідів. Метою заходу був розвиток навичок волонтерства серед учнів ПТУ та розвиток навичок комунікації в дітей-інвалідів з молоддю «зовнішнього світу» як крок до адаптації та соціалізації.

Слід зазначити, що велика частина учнів ПТУ сервісу та дизайну – це вразлива група молоді: напівсироти, сироти, особи, що зловживають алкоголем, тощо. Відчуваючи соціальну несправедливість, учні училища з готовністю відгукнулись на пропозицію допомогти школі-інтернату — комусь, хто слабші за них, таким чином на мить відчувши свою затребуваність, значущість та своє місце в житті. Учні Цюрупинської школи-інтернату для дітей-інвалідів особливо гостро відчують брак спілкування з «навколишнім світом» через свою фізичну та соціальну ізольованість, оскільки здебільшого відвідувачами є дорослі люди з-поміж спонсорів та меценатів, що не дає їм шансу спілкуватись на рівних зі своїми однолітками. Вже після першого візиту-знайомства було визначено план наступного заходу.

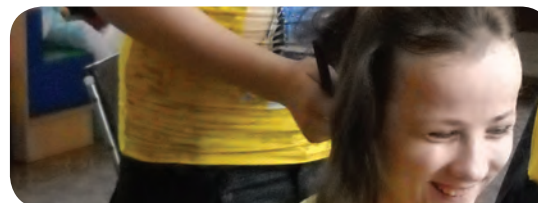
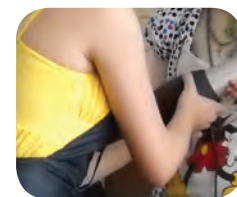
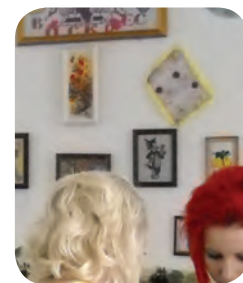
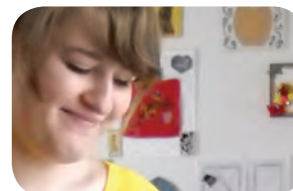
Суть його полягала в тому, що 5 учениць ПТУ сервісу та дизайну (майбутні перукарі) та майстер вирішили зробити святкові зачіски п'ятьом випускницям інтернату на святкування останнього дзвоника. Це чи не найважливіша подія в житті кожного підлітка, до якої готуються заздалегідь, особливо дівчатка, яким дуже хочеться гарно виглядати. Адже навіть танцювати в інвалідному візку вони вміють, а ось потрапити в салон краси, зробити зачіску – це справді здавалося нездійсненою мрією. Для дівчат з інтернату це були їхні перші святкові зачіски, та й взагалі перше спілкування з професійним перукарем! Інші вихованці інтернату, побачивши перевтілення випускниць, взяли гостей у справжню «облогу». В результаті деякі май-

бутні перукарі зробили по сім вечірніх зачісок. Під час цього цікавого процесу до перукарів підійшла заступник директора іншої Цюрупинської спеціалізованої школи № 2 і попросила приїхати наступного дня до її випускниць. Дівчата одразу погодилися – і це незважаючи на величезну втому. Наступного дня знову було зроблено багато зачісок.

Ця ініціатива дійсно виявилася і важливою, й потрібною – тут і волонтерство, і спілкування, і вміння застосувати свої (нехай поки й невеличкі) навички для допомоги тим, кому це подарує справжню радість і запам'ятається на все життя. А для вразливої молоді залучення їх до соціальної активності запобігає проявам шкідливих звичок та ризикованої поведінки. Допмагаючи іншим, вони допомагають собі.

Нині вже плануються наступні зустрічі та спільні акції, які виявилися настільки необхідними й учням ПТУ, і дітям-інвалідам. Додам, що під час фінального заходу проекту учні ПТУ отримали подяку з рук херсонського міського голови В. Сальда, і це був їхній перший досвід спілкування з міською владою. Здавалося б, проста річ, але відверте «спасибі» від мера значно підвищило самооцінку волонтерів, які тепер знають, що їхні добрі справи не залишаються непоміченими.

*Олена АФАНАСЬЄВА,
керівник проекту ХМЦМІ «Тотем»*

МОЛОДЬ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ВІДСТОЮЄ СВОЄ ПРАВО НА ОСВІТУ

«Співати було моєю мрією ще з дитинства», — ділиться своєю життєвою історією Світлана. «У школі я завжди була учасницею різноманітних вокальних конкурсів та виступів, займала призові місця. Отож, коли постало питання вибору майбутньої професії, я ні миті не вагалася. Мій вибір впав на один з провідних та відомих вузів країни, що фахово готує співаків та працівників багатьох творчих професій».

Тож, коли розпочалось навчання і Світлану з головою поглинув вихор студентського життя, мрія починала ставати дедалі реальнішою, відкриваючи беззмарні та багатообіцяючі перспективи. До того часу, поки все не пішло шкереберть. «Страшний діагноз — і світ неначе зник», — не без глибокого смутку в очах розповідає Світлана. Все набуло темно-сірих та чорних кольорів, життя починало втрачати будь-який сенс. Мрії та сподівання випаровувались з кожною хвилиною й секундою усвідомлення свого становища та перспективи. Мрії про сцену та блискучу кар'єру розбивались, залишаючи її наодинці зі зловісним та ненависним інвалідним візком.

І саме тепер, коли була потреба схопитись бодай за якусь соломинку надії, щоб не потонути в океані смутку та безвір'я, надійшла звістка про те, що Світлану відраховано з вузу, який ще недавно був мостом в омріяне майбутнє. Проте й він був спалений.

Та мрія про спів не полишала дівчину ані на мить. Якось ненароком на очі потрапила інформація про Луганську молодіжну організацію «Асоціація молодих інвалідів – Схід» та про щойно розпочатий проект зі створення моделі соціального партнерства в напрямку реалізації прав людей з інвалідністю на доступність освіти. І вже невдовзі, після надісланого до Проекту листа зі своєю історією Світлані зателефонувала Тетяна Баранцова, директор Луганської організації «АМІ-Схід».

Після багатьох консультацій та листа-звернення, який допомогла скласти Луганська організація, Світлана вирушила до Києва знову підкорювати столицю та спробувати хоча б частково повернути своє втрачене життя і право на навчання. Проте первинний контакт з керівництвом вузу не додав упевненості Світлані, котра після кількох місяців фізичної та психологічної ізоляції втратила віру в себе та свої права. Їй відверто сказали, що кар'єра естрадної співачки та

інвалідний візок – речі несумісні. Світлана негайно зателефонувала до Луганської організації в пошуках поради і, почувши підбадьорення та настанови директора Тетяни Баранцової та дочекавши цілий день, все ж потрапила на прийом до ректора. Лист-звернення та харизма Світлани не змусили себе довго чекати — і ректор прийняв рішення поновити Світлану в студентських рядах вузу.

Нині Світлана навчається на другому курсі університету і складає сесію. Крім того, вперше за час своєї маломобільності без супроводу самотужки пододала відстань з одного кінця країни в інший, провівши близько 30 годин у поїздах для того, щоб взяти участь у семінарі щодо реалізації прав людей з інвалідністю на доступність освіти. А ще Світлана знову почала співати.

Попри перші успіхи в своїй новій ролі, Світлана подовжує отримувати консультації щодо транспортного забезпечення в м. Києві, можливості індивідуального навчання, проживання в гуртожитку, матеріальної допомоги, гарантованої Законом України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». Окрім Світлани, ще 30 людей з особливими потребами отримали консультаційну допомогу стосовно реалізації права на доступність освіти в рамках відкритої соціально-правової консультації на базі «АМІ-Схід», що стало можливим завдяки проекту ПРООН «Розвиток громадянського суспільства».

*Тетяна БАРАНЦОВА,
директор Луганської молодіжної організації
«Асоціація молодих інвалідів – Схід»*

*Василь РОМАНЮК,
фахівець зі зв'язків з громадськістю Проекту
ПРООН
«Розвиток громадянського суспільства»*

ЖИТТЯ БЕЗ БАР'ЄРІВ, АБО ЧИ Є СВІТЛО В КІНЦІ ТУНЕЛЮ?

Життя Олександра було схоже на сотні інших його однолітків. Сповнене мрій і сподівань, очікувань чогось кращого. Робота на шахті забезпечувала хоча й невеликий, але стабільний дохід. Таке відчуття стабільності та впевненості підмивала думка про постійну небезпеку, що зачаїлася мало не в кожному кутку на глибині тисячі метрів під землею. Проте лихо знайшло молодого чоловіка там, де він цього найменше чекав – вдома. Пораючись по господарству, Олександр дістав травму, що змінила все його життя.

Він прийшов до тям вже на лікарняному ліжку, і діагноз «інвалідність» наче мороком окутав його. Настали довгі дні півзабуття, які нічим не відрізнялись один від одного. Хіба що, мабуть, відчуттям кінця, що наближався.

«Про Олександра ми дізнались від його знайомих, які зайшли до нашого центру», – розповідає Григорій Калашніков, керівник проекту «Безбар'єрне життя» в м. Свердловську, що в Луганській області.

«Від цілковитої розгубленості та зневір'я Олександр втратив будь-який сенс у житті, що поставило його на межу виживання», — додає пан Калашніков. Наслідком повної суспільної та фізичної ізоляції стало погіршення здоров'я Олександра, а обмеженість руху та пересування молодого чоловіка призвела до втрати однієї нирки.

«Під час нашої першої зустрічі Олександр виглядав дуже замкнутим та з осторогою сприймав нашу розмову», — продовжує історію пан Калашніков, котрий і сам є інвалідом-візочником. Після кількох консультацій психолога та включення Олександра до спортивно-реабілітаційної секції життя знову почало набувати кольорів. «Без перебільшення скажу, що все це та багато іншого стало можливим завдяки Проекту («Розвиток громадянського суспільства», що надав грант за тематикою «Реалізація прав та покращення становища вразливих верств населення»), — ділиться своїми враженнями Григорій Калашніков. Нині Олександр активно займається в секції настільного тенісу, і це йому, здається, дуже до вподоби.

А підстав для гордості за результати впровадження проекту в його керівника та команди однодумців є предостатньо. З початку роботи проекту було відновлено та здійснено співфінансування послуги соціального таксі, яке за час роботи з лютого до травня перевезло понад 40 осіб з обмеженими фізичними можливостями. Особливо важливий той факт, що організація своїми ініціативами та діяльністю сприяє більш відкритій та прозорій владі. До прикладу, проведений аудит послуги соціального таксі

виявив недоліки наявних правил визначення та перевезення категорій населення, що є цільовою групою Проекту. Результати аудиту та рекомендації з покращення роботи соцтаксі було презентовано місцевій владі, котра співфінансує цю ініціативу. Остання своєю чергою вживає заходів для більшої прозорості функціонування та збільшення ефективності цієї послуги.

Крім того, працівників проекту було обрано на конкурсній основі, де перевагу віддавали людям з особливими потребами. Цей факт став мало не єдиним шансом для більш ніж 70 неповносправних мешканців м. Свердловська реалізувати своє право на працю. Було розпочато роботу інформаційно-консультаційного центру, в якому особи з обмеженими фізичними можливостями можуть безплатно отримати кваліфіковані послуги таких фахівців, як юрист, психолог та інструктор ЛФК (кабінет лікувальної фізкультури). Тільки протягом двох місяців понад 40 особам було надано допомогу правового та психологічного характеру.

Крім того, в рамках проекту було здійснено громадський аудит об'єктів соціальної інфраструктури на предмет архітектурної доступності та видано висновок управлінню архітектури, що був включений до проектної документації реконструкції 4-ох об'єктів (корпуси міської лікарні) міста. Ці досягнення стали можливі завдяки залученню представників проекту до місцевого комітету доступності (громадський дорадчий орган при органі місцевої влади). Саме завдяки членству в комітеті керівництву проекту вдалося домогтися в місцевій владі переведення роботи міського транспорту в режим маршрутного таксі, що вже є вагомим поступом у створенні безбар'єрного середовища для пересування маломобільних груп населення.

*Василь РОМАНЮК,
фахівець зі зв'язків з громадськістю Проекту ПРООН
«Розвиток громадянського суспільства»*

ЯК ПОКРАЩИТИ ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПРОЗОРИСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ БТІ

Навіть якщо ви жодного разу не відвідували бюро технічної інвентаризації (БТІ) у ваших містах, ви, напевне, чули від знайомих, що в БТІ не все так легко та прозоро. Виникає враження, що ці установи створювались за одним задумом та схожі як близнюки, але є винятки, про які слід розповідати.

ЯК ЦЕ БУЛО

Ідея покращення адміністративних послуг у місті Свердловську з'явилась ще наприкінці 2009 року, її підтримали в стінах міськвиконкому та в колах громадськості міста. Мабуть, ця ідея так і залишилась би на стадії обговорення, якби її не підтримав Проект ПРООН «Розвиток громадянського суспільства», а саме ініціативу організації допомоги органам місцевого самоврядування м. Свердловська розробити стандарти адміністративних послуг у місті. Партнером Луганської агенції сталоного розвитку у впровадженні проекту стало Свердловське агентство регіонального розвитку, засноване та очолюване Епштейном Вадимом Борисовичем, правником і депутатом міської ради.

Невдовзі після того, як було розпочато роботу з покращення адміністративних послуг, зокрема й БТІ, Вадиму Епштейну міською владою було запропоновано очолити Свердловське комунальне підприємство. Це внесло деяку невпевність у перебіг проекту, ставлячи під загрозу виконання завдань та досягнення його мети. А хто ж тепер продовжуватиме справу громадської організації? Як завершити розпочаті ініціативи? Відповіді на ці питання з'явилися досить швидко. Виявилось, що, маючи безпосередній вплив на роботу комунального підприємства, що надає низку адміністративних послуг, можна зробити й досягти набагато більше за максимально короткий термін. Спільними зусиллями луганської агенції та новопризначеного голови БТІ, вихідця з громадської організації, вдалося досягти суттєвих покращень у роботі комунального підприємства.

ЗНАЙОМТЕСЬ – НОВЕ БТІ

Першим, на що звернув увагу новий керівник, був графік роботи його установи – БТІ лише 2 дні на тиждень приймало відвідувачів! «Це – неприпустимо!» – сказав собі посадовець та почав діяти. В минулому голова громадської організації, а тепер керівник БТІ, збільшив кількість робочих днів з чотирьох до п'яти на тиждень. Крім того, за його наказом було встановлено, що кожен робочий день є прийомним для городян, тобто тепер на тиждень є п'ять прийомних днів замість двох.

*«Насправді для покращення роботи будь-якої установи треба небагато!
Треба побудувати систему менеджменту, в якій кожен чиновник підходить до своєї справи
не як до мистецтва, а як до чітко регламентованої процедури...»*

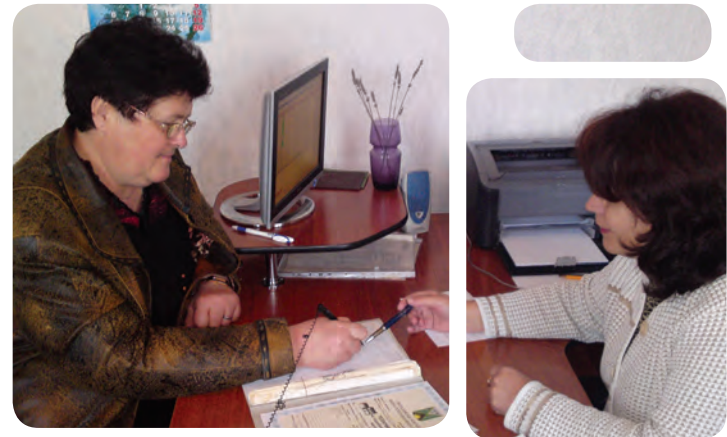
*Вадим ЕПШТЕЙН,
начальник КП «Свердловське міжрайонне бюро технічної інвентаризації»*

Другий наказ затверджував для кожного співробітника БТІ процедурні питання, тобто перелік його дій у конкретній ситуації. Такі рішення спочатку викликали обурення колективу, найбільш невдоволені інноваціями нового керівника були змушені покинути свої посади (загалом чисельність працівників було скорочено на 4 одиниці). Але згодом працівники БТІ зрозуміли, що новий робочий графік та чіткі процедури роботи з клієнтами є дуже зручними не лише для відвідувачів, а й для них самих. Було зменшено кількість помилок під час прийому замовлень городян та відповідно зменшений час на виправлення помилок, також значно скоротились черги відвідувачів, робоча атмосфера стала дружньою та потеплішали стосунки в колективі. Безперечно, городяни також відчули позитивні зміни, про це свідчать результати опитування відвідувачів адміністративних органів, що були проведені в травні 2010 року. Згідно з результатами дослідження, 80% відвідувачів задоволені роботою та ставленням працівників БТІ, втім задоволених роботою працівників міськвиконкому трохи менше – 70%.

НАЙЦІКАВИШЕ — ПОПЕРЕДУ

Відчуття комфорту клієнтам БТІ додала також відсутність охоронців, котрих було замінено 13 камерами спостереження, інформація з яких безперервно фіксується та зберігається в пам'яті комп'ютера. Це робить процес надання послуг прозорим, дисциплінує працівників БТІ і зменшує напруження відвідувачів. Серед подальших кроків керівника БТІ — плани зі створення безперервної он-лайн трансляції з камери, яку встановлено в залі прийому громадян. Тоді кожен зможе зайти в мережу Інтернет та подивитись, як здійснюється прийом громадян і надання послуг у БТІ.

*Олексій КУБАРЬ,
голова громадської організації
«Агенція стійкого розвитку луганського регіону»*

«ГРОМАДСЬКІ ІНІЦІАТИВИ» ВІДСТОЮЮТЬ ПРАВА КІРОВОГРАДЦІВ ТА ОПРОТЕСТОВУЮТЬ РІШЕННЯ ВЛАДИ

Спрямована на посилення контролю громадськості за діяльністю органів влади кіровоградська асоціація «Громадські ініціативи» досягнула важливого поступу у впливі громадськості на рішення влади. Результатів було досягнуто завдяки проведенню громадських рад, наданню юридичних консультацій, залученню до діяльності громадських діячів та депутатів. Яскравим підтвердженням цього слугує позитивний досвід відстоювання прав територіальних громад м. Кіровограда, що стосуються питань життєдіяльності мешканців міста, прийняття чесних і прозорих рішень органами влади, забезпечуючи таким чином принципи демократичного врядування.

НЕОБҐРУНТОВАНІ ТАРИФИ НЕ ПРОЙДУТЬ!

У липні 2010 року до Кіровоградської асоціації «Громадські ініціативи» звернулися мешканці будинків, які обслуговуються комунальними сервісними підприємствами КРЕП №1, №10, та №11 із проханням надати їм допомогу у підготовці заяви до прокуратури міста Кіровограда щодо фальшування посадовими особами зазначених установ протоколів громадських слухань з питань підвищення тарифів на комунальні послуги. Взявши до уваги вказані сфальшовані протоколи, виконавчий комітет Кіровоградської міської ради ухвалив рішення про підвищення тарифів.

Юристи асоціації підготували таку заяву та направили її для перевірки та вжиття відповідних заходів. За наслідками такої перевірки прокуратура Кіровограда порушила кримінальну справу та внесла протест на рішення міськвиконкому. На жаль, міськвиконком жодним чином не відреагував на внесений прокуратурою протест. Проте мешканці будинків, що обслуговуються вищевказаними КРЕПами, подали позов до суду та виграли його. Після рішення суду тарифи було переглянуто в інтересах мешканців.

СТАДІОН – ВРЯТОВАНО!

16 лютого 2010 р. рішенням сесії №3167 земельна ділянка площею 9992 м², яка з 2004 р. перебувала в користуванні спеціалізованої дитячо-юнацької спортивної школи олімпійського резерву № 2 під розміщення запасного бейсбольного поля, була передана у власність 10 фізичним особам (серед яких депутати, їхні близькі родичі) для індивідуального житлового будівництва.

У зв'язку з тим, що ця земельна ділянка відповідно до вимог ст.ст. 50, 51, 83 ч. 3 Земельного кодексу України належить до категорії земель рекреаційного призначення і не може передаватись у власність, прокурор міста на рішення №3167 вніс протест, який депутати міськради відхилили.

За участі КА «Громадські ініціативи» було проведено засідання Громадської ради щодо цього питання, а також направлено інформаційний запит на ім'я міського голови. Для створення суспільного резонансу асоціація залучила широкі кола громадськості (кіровоградський обласний клуб «За правову державу», кіровоградську школу олімпійського резерву №2, відділення Національного олімпійського комітету Кіровоградської області, кіровоградське відділення Всеукраїнського комітету із захисту прав людини, спілку підприємців, кіровоградську обласну організацію «Плачу і плачу», ГО «Самопоміч», Кіровоградську обласну організацію інвалідів, ЗМІ та ін.

20 вересня 2010 року КА «Громадські ініціативи» в рамках громадських обговорень «Про публічність і прозорість органів місцевого самоврядування» також розглянула це питання. Своєю чергою прокуратура міста подала до суду адміністративний позов про визнання протиправним і скасування зазначеного акта міської ради.

Внаслідок таких дій, спрямованих на підвищення обізнаності громадськості щодо діяльності влади, рішення сесії міської ради набуло широкого розголосу серед членів територіальної громади, державних органів, спортивних і громадських організацій, ЗМІ, які негативно оцінили такі дії. Під тиском громадськості, обласної державної адміністрації фізичні особи, яким виділені земельні ділянки, добровільно від них відмовилися.

*Валерій ЗБОРОВСЬКИЙ,
координатор проекту*

УСПІШНА ГРОМАДСЬКА ЕКСПЕРТИЗА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА У М. ПЕРВОМАЙСЬКУ

Практика успішної громадської експертизи дістає підтримку місцевої влади та прискорює реформу ЖКГ шляхом створення об'єднань співвласників багатопверхових будинків у місті.

Чи можливо провести громадську експертизу діяльності органу місцевого самоврядування? Виявляється, що так, за умови, що громадськість та місцева влада зацікавлені в позитивних змінах і разом намагаються розв'язати проблеми громади. Свідченням цього стала діяльність громадської організації «Луганський обласний центр політичних та соціологічних досліджень «Політсоціум», за результатами якої Первомайська міська рада Луганської області у травні 2010 року прийняла рішення «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності Первомайської міської ради та її виконавчих органів». Це, мабуть, перший випадок в Україні, коли положення про громадську експертизу приймає орган місцевого самоврядування.

Відомо, що в кожному українському місті існує гостра проблема житлово-комунального господарства: криза, недостатнє фінансування, незадовільна якість надання послуг тощо. Розв'язати цю проблему вочевидь можна шляхом здійснення реформ у житлово-комунальному господарстві (ЖКГ). Саме з такою пропозицією до міського голови м. Первомайська звернувся голова ГО «Політсоціум» Володимир Іванов. Першим кроком до проведення громадської експертизи виконання Програми реформування житлово-комунального господарства м. Первомайська стало затвердження відповідного розпорядження міського голови. Методологічною основою проведення громадської експертизи була Постанова КМУ від 05.11.2008 № 976 «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади».

У ході експертизи було оцінено результати формування ринку житлово-комунальних послуг, діяльність наявних у місті об'єктів співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), діяльність виконкому щодо обслуговування та ремонту житлових будинків, вивезення твердих побутових відходів, забезпечення теплом і гарячою водою, питною водою, діяльність виконкому із залучення громадськості до прийняття рішень щодо проблемних питань, зокрема й при затвердженні тарифів на послуги ЖКГ. Наприклад, за результатами поведеної громадської експертизи було виявлено, що структура тарифікації послуг одного з місцевих ЖЕКів побудована таким чином, що 43% коштів загальної суми зібраної квартплати йдуть на заробітну платню працівників, а 39% цієї суми — на податки та обов'язкові платежі і тільки 8% — на будівельні матеріали, 7% — на енергоносії та 3% — на інші витрати.

Збитковість комунальних підприємств міста Первомайська посилює той факт, що ступінь зносу міських водогінних мереж становить 80%, що призводить до втрати 40% води від загального обсягу, поданого в місто, а при зносі котельного обладнання на рівні 60%–80% середній показник ККД становить 70%. Створення ОСББ може суттєво заощаджувати кошти: суми, які витрачаються на зарплатню великого штату працівників комунальних господарств, зайві обов'язкові платежі та податки можуть бути скеровані на ремонт та вдосконалення зношених і застарілих комунальних систем.

За результатами громадської експертизи ГО «Політсоціум» було підготовлено експертний висновок з відповідними пропозиціями до міської ради Первомайська та її виконавчого комітету, які сприяють розвитку об'єднань співвласників багатоквартирних будинків у місті. Міський голова та виконавчий комітет м. Первомайська позитивно оцінили не тільки результати проведеної експертизи, а й сам механізм як ефективний інструмент сприяння органам місцевого самоврядування в реалізації місцевих програм.

У результаті цього 25 травня рішенням Первомайської міської ради № 143 було затверджено Порядок сприяння проведенню громадської експертизи діяльності Первомайської міської ради та її виконавчих органів. А вже 12 липня 2010 р. пропозиції громадської експертизи були враховані в повному обсязі в рішенні виконкому № 208 «Про підсумки громадської експертизи». А саме було затверджено низку заходів щодо сприяння створенню ОСББ, серед яких:

1. Використати нові ефективні форми управління ОСББ, що реально зменшують витрати на адміністративно-управлінський апарат.
2. Скористатися нормами чинного законодавства зі створення ОСББ у кількох малоквартирних будинках чи в одному під'їзді багатоквартирного будинку.
3. Управлінню ЖКГ міста поставлено завдання – при передачі будинку на баланс ОСББ забезпечити його всією необхідною документацією, що в подальшому мінімізує зайві витрати.
4. Управлінню ЖКГ міста доручено розглянути питання про відкриття окремих рахунків по кожному будинку та погоджувати плани ремонту будинків з будинковими комітетами задля підвищення прозорості використання коштів.

Це рішення виконкому сприяє просуванню реформи ЖКГ через розвиток діючих ОСББ та формування нових об'єднань у м. Первомайську.

*Володимир ІВАНОВ,
голова Луганського обласного центру політичних та
соціологічних досліджень «Політсоціум»*

СПІЛЬНИЙ ПРОЕКТ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ООН ТА МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ДАНІЇ

Організація	Назва проекту	Термін впровадження	Контактна інформація організації
Дрогобицьке добровільне товариство захисту дітей-інвалідів «Надія»	Забезпечення потреб та представлення інтересів дітей і молоді з особливими потребами м. Дрогобича	20.12.2009 – 20.09.2010	вул. Чорновола, 4, м. Дрогобич, Львівська обл., 82100 (03244) 3-59-45; (067) 456-11-47 nadiya_ua@ukr.net
Горлівський міський благодійний фонд «Надія»	«Горлівський тифлоцентр – вікно в світ» «Створення комп'ютерного центру для осіб з вадами зору»	20.12.2009 – 20.06.2010	вул. Комсомольська, 34, м. Горлівка, Донецька обл., 84626; (06242) 55-79-98; (050) 904-85-05; 80509048505@mail.ru; alladud@gmail.com; http://deti.dn.ua/
Чернігівська міська благодійна організація батьків і дітей-інвалідів з дитинства «Логос»	Поліграфічна міні-майстерня як модель організації трудової зайнятості осіб з обмеженими можливостями	20.12.2009 – 20.07.2010	проспект Миру, 40, м. Чернігів, 14000 (067) 439-71-65; nad-lozben@yandex.ru; nnlozben@gmail.com; blagod@ukr.net
Центр молодіжних ініціатив «Тотем»	«Мрія поруч: від молодіжних ініціатив — до місцевої політики за участю вразливих груп молоді»	20.12.2009 – 20.09.2010	вул. Молодіжна, 2-а, м. Херсон, 73000 (0552)26-60-72; (066) 700-60-04 totem@public.kherson.ua http://totem.kherson.ua
Луганська обласна молодіжна громадська організація «Асоціація молодих інвалідів Східного Донбасу — Схід»	Створення моделі соціального партнерства в напрямку реалізації прав людей з інвалідністю на доступність освіти	20.12.2009 – 20.09.2010	вул. Володарського, 59, кім. 105, м. Луганськ, 91005 (0642) 71-99-69; (095) 808-44-04; ami-cxid@ukr.net; http://ami-cxid.org.ua/
Свердловська спілка осіб з обмеженими фізичними можливостями «Життя без бар'єрів»	Створення в місті Свердловську та Свердловському районі безбар'єрного життєвого середовища для людей з обмеженими фізичними можливостями	20.12.2009 – 20.07.2010	вул. Косіора, 2, м. Свердловськ, Луганська обл., 94800 (050) 976-21-87; (097) 326-64-64 schwarzgold@rambler.ru; http://behinderte.ucoz.ru
Агентство стійкого розвитку Луганського регіону	Створення інформаційних центрів адміністративних послуг в містах Свердловськ та Северодонецьк	20.12.2009 – 31.07.2010	вул. Братів Палкіних, 45а, офіс 24-25, м. Луганськ, 91016; (0642) 58-19-98, (0642) 58-50-06; LRASD@ua.fm; kubar@ua.fm; http://www.open.lg.ua/
Луганський обласний центр політичних та соціологічних досліджень "Політсоціум"	Громадська експертиза Програми реформування житлово-комунального господарства в м. Первомайську	20.12.2009 – 30.06.2010	вул. Октябрська, 46, м. Луганськ, 91055; (0642) 52-81-31, (097) 94-84-085; politsocium@ukr.net
Кіровоградська асоціація «Громадські ініціативи»	Ініціативи громади – в рішеннях влади	20.12.2009 – 20.09.2010	вул. Декабристів, 8/22, м. Кіровоград, 25006; (0522) 24-35-29, (066) 49-86-34; association@monitoring.kr.ua; http://www.monitoring.kr.ua